

3. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII UPL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#n161>

4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014 UPL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

Ткаченко Вікторія Василівна
студентка заочної форми навчання
групи 1-КМ-4 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
Чижев Денис Анатолійович
доцент кафедри конституційного
права і прав людини Національної
академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ СТРАТЕГІЧНОГО КУРСУ УКРАЇНИ НА НАБУТТЯ ЧЛЕНСТВА В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ТА НАТО

07 лютого 2019 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Конституції України конституційні зміни щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України

в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору [1].

Метою цього Закону була законодавчо закріплена зміна в Конституції України цивілізаційного вибору, європейської ідентичності Українського народу та незворотності стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

Конституція України визначає, що захист суверенітету і територіальної цілісності України є найважливішими функціями держави, справою всього

Українського народу (стаття 17). Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права (стаття 18) [2].

Даними змінами, зокрема, доповнювався текст преамбули Основного Закону держави положеннями, за якими «Верховна Рада України від імені Українського народу» приймала (28 червня 1996 року) Конституцію України, «підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу та незворотність європейського та євроатлантичного курсу України» (абзацу п'ятого преамбули). Крім того, відповідно до ухвалених конституційних новел, до повноважень парламенту було віднесено «визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору» (пункт 5 частина 1 стаття 85), уряду доручалося забезпечення реалізації цього курсу (пункт 1-1 ст. 116), а безпосереднім «гарантом» усіх цих процесів має бути глава держави — Президент України [2].

При цьому, ухваленими конституційним змінами визначалося «законодавче закріплення в Конституції України цивілізаційного вибору європейської ідентичності Українського народу» [3], а безпосередніми шляхами досягнення останнього — набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору.

Крім того, вагому роль у формуванні та реалізації державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції відіграє ефективне управління з боку держави і, насамперед, створення дієвих механізмів для досягнення відповідності критеріям, нормам та принципам Європейського Союзу та НАТО.

На національному рівні до інституційного механізму входить розгалужена мережа державних органів та установ, що реалізують державну політику у

сфері євроатлантичної інтеграції, зокрема через виконання річних національних програм під егідою Комісії Україна – НАТО.

Річна національна програма під егідою Комісії Україна – НАТО – системний документ, який містить опис реформ за відповідними напрямками, визначає їх стратегічну мету, цілі, пріоритетні завдання, необхідні для забезпечення ефективної планомірної реалізації закріпленого Конституцією України стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору [4].

Провідну роль у питаннях координації діяльності, пов'язаної з підготовкою, виконанням та моніторингом заходів Річної національної програми, відіграє Комісія з питань координації євроатлантичної інтеграції України на чолі з Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України. Суттєву допоміжну роль відіграють інститут національних координаторів співробітництва України з НАТО у відповідних сферах, система тематичних міжвідомчих робочих груп, а також низка ad hoc-робочих груп під егідою Комісії з питань координації євроатлантичної інтеграції України.

Кабінет Міністрів України здійснює координацію діяльності центральних органів виконавчої влади, інших державних органів з розроблення та здійснення заходів, спрямованих на виконання Річної національної програми, а також рішень Комісії Україна - НАТО. Та Україна на постійній основі інформує НАТО про результати виконання Річної національної програми.

Річна національна програма побудована з урахуванням міжнародної методології розроблення документів стратегічного характеру "Управління, орієнтоване на результат", прийнятої у державах - членах НАТО та у багатьох міжнародних організаціях. Яка дасть змогу здійснювати ефективний контроль досягнення цілей внутрішньодержавних реформ, фіксацію пріоритетних завдань на рік, а також підготовку та виконання відповідних заходів. Завдяки впровадженню показників виконання та ефективності утворюється ефективна система моніторингу виконання Програми.

Виконання Річної національної програми не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України та здійснюється за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам, а також за рахунок фінансової допомоги НАТО

та окремих держав- членів Альянсу.

Національне агентство України з питань державної служби в межах компетенції щорічно забезпечує розроблення і виконання завдань та заходів у рамках плану дій Річної національної програми в контексті реалізації державної політики у сфері державної служби [4].

На сучасній геополітичній карті світу Україна займає стратегічно важливе місце, де з одного боку – вільний і людиноцентричний світ, де правлять демократичні цінності, свобода та безпека, а з іншого – частина світу, яка поки що рухається шляхом панування над людиною та її свободами. Ключовим завданням у сфері торгівлі на найближчі роки є укладення Угоди з ЄС про «промисловий безвіз», у сфері секторальної інтеграції – залучення України до реалізації Європейського зеленого курсу, а також – укладення Угоди про спільний авіаційний простір, підписання якої планувалося здійснити на початку наступного року. Також держава має на меті й надалі докладати зусиль у напрямку інтеграції енергетичних ринків України та ЄС і максимального наближення України до Єдиного цифрового ринку Євросоюзу [5].

Отже, закріплення на конституційному рівні правової визначеності курсу України на членство в ЄС і НАТО мобілізуватиме українське суспільство і українську владу та сприятиме реформам, спрямованим на досягнення критеріїв повноправного членства в ЄС і НАТО, реалізації європейського та євроатлантичного вибору через розширення та поглиблення співробітництва України з Європейським Союзом та Організацією Північноатлантичного договору аж до набуття повноправного членства, зміцненню національної безпеки нашої держави, матиме наслідком гарантію її суверенітету і територіальної цілісності [6].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)», 2019, № 9, ст. 50. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2680-19>
2. Конституція України, 28.06.1996, № 30, ст. 141. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)».
4. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64531
5. Указ Президента України «Про Річну національну програму під егідою Комісії Україна - НАТО на 2021 рік» від 11 травня 2021 року № 189/2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189/2021>
6. <https://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayina-prodovzhit-zakriplenij-u-konstituciyi-str-65605>
7. <https://www.ispc.org.ua/archives/5211>

УЛЯНЧЕНКО Юрій

ад'юнкт кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ МЕДІА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ВСТУПУ В НАТО

З моменту проголошення незалежності України євроінтеграційний та євроатлантичний проекти залишаються одними із головних у всьому спектрі національних державотворчих прагнень, належать до основних засад зовнішньої політики України. Співпраця з ЄС та НАТО є одним зі способів